

Verlag Raad van Toezicht

Algemeen

Het Van Gogh Museum (hierna: VGM) had in 2015 wel een heel bijzonder jaar met vele hoogtepunten en er viel dus ook veel te vieren. Niet voor niets was het thema van dit jaar: inspiratie. Zo werd de bouw van de nieuwe entree aan het Museumplein op tijd en binnen het budget afgerond in samenwerking met het Rijksvastgoedbedrijf. Daarnaast kon het museum een nieuw restauratieatelier in gebruik nemen. Ook vond de zeer succesvolle tentoonstelling *Munch : Van Gogh* plaats.

Dankzij al die inspanningen was het bezoekersaantal ongekend hoog: het museum ontving 1,9 miljoen bezoekers. Het was een recordjaar voor het Van Gogh Museum. Bovendien was *Munch : Van Gogh* de best bezochte tentoonstelling van Nederland in 2015.

Ambitieuze projecten

Zoveel hoogtepunten kunnen alleen gerealiseerd worden door de bijdrage van velen. De Raad van Toezicht (hierna: RvT) bedankt daarom de Vincent van Gogh Stichting, de directie en alle medewerkers van het museum. Ook werd het VGM zeer gesteund door zowel de gemeente als de rijksoverheid. De grote omvang van de activiteiten van 2015, vooral de bouw en opening van de nieuwe entree en de tentoonstelling *Munch : Van Gogh*, betekende ook dat het museum voor grote financiële uitdagingen stond. Deze ambitieuze projecten konden alleen gerealiseerd worden door de genereuze financiële steun van vele externe partijen. De RvT wil dan ook graag zijn grote dank uitspreken aan alle sponsors en donateurs voor hun bijdragen. Wij hopen ook in het komende jaar de warme relatie met alle steunverleners voort te kunnen zetten.

Samenwerkingsrelaties

Het museum heeft een breder veld van belanghebbenden dan ooit en er zijn dan ook vele nieuwe samenwerkingsrelaties ontstaan. Het was een genoegen voor de RvT om de directie te steunen en adviseren bij het ontwikkelen en onderhouden van die relaties. Impliciet heeft het VGM met het realiseren van deze successen aan deze belanghebbenden verantwoording afgelegd. De complexiteit aan taken en verantwoordelijkheden enerzijds en de diversiteit van belanghebbenden anderzijds is dit jaar expliciet onderwerp van gesprek geweest binnen de RvT. Op basis van de inmiddels goed ontwikkelde instrumenten waarmee gemonitord kan worden die de directie beschikbaar maakt, kon de RvT de voortgang in de verschillende dossiers goed volgen.

Verrijken en inspireren

Tegelijkertijd werd ook geconstateerd dat de taken van het museum en de staf steeds diverser worden. De missie van het museum is immers: zoveel mogelijk mensen verrijken en inspireren. Dat betekent dat er niet meer kan worden volstaan met een optimalisering van het gebouw en het gebruik ervan. Gegeven de omvang en de kwetsbaarheid van de collectie is het ook niet mogelijk om aan alle verzoeken om werken van het VGM uit te lenen, te voldoen. Het museum heeft zijn grenzen op deze punten misschien wel zo ongeveer bereikt, wanneer er wordt geredeneerd vanuit een klassieke benadering.

Maar behalve de collectie speelt ook de persoon Vincent van Gogh een cruciale rol bij de activiteiten en het imago van het museum. Zijn werk en levensverhaal bevatten een bijzondere emotionele dimensie die een breed (inter)nationaal publiek steeds opnieuw raakt en inspireert. Een aspect dat maar weinig andere musea op een dusdanig geconcentreerde wijze kennen.

Nieuwe wegen

Alles bijeen genomen, is de tijd rijp voor het VGM om nieuwe wegen te bewandelen. De RvT waardeert op dit punt de creativiteit van de directie en de staf van het museum. De keuze om de grote collectie prenten digitaal beschikbaar te maken, lijkt simpel en voor de hand liggend. De naar de mening van de RvT terecht keuze voor een kwalitatief zeer hoge aanpak is echter ook kostbaar.

Ook de ontwikkeling van een Van Gogh Experience die in 2016 in eerste instantie in Azië gelanceerd zal worden, is een goed besluit. In deze belevingswereld in de vorm van een *multisensory* driedimensionele presentatie die geen originele werken uit de collectie bevat, zal de bezoeker de mogelijkheid krijgen om in de voetsporen van Van Gogh te treden. Door deze reizende presentatie kunnen wereldwijd meer geïnteresseerden met het leven en werk van Van Gogh kennismaken.

Maar de RvT realiseert zich dat deze ontwikkeling een claim legt op de professionaliteit van de medewerkers. Daarnaast moet hiertoe met nieuwe partners samengewerkt worden en zullen er hele andere financiële risico's genomen moeten worden. Grotere risico's ook dan voorheen in het museum gebruikelijk was. De RvT heeft dan ook besloten om, mede naar aanleiding van zijn zelfevaluatie, samen met de directie te gaan werken aan een nieuwe vorm van risicomanagement en -beheersing.

Pionieren

Samen met de directie constateert de RvT met enige teleurstelling dat de maatschappelijke discussie over ondernemen in de culturele sector nog niet heeft geleid tot meer helderheid in het denken over de beschikbaarheid van werkkapitaal, al dan niet aanvaardbare risico's, en dergelijke. Zolang de overheid niet meer helderheid verschaft over dit onderwerp, blijft het individueel pionieren door de verschillende instellingen. De RvT beschouwt dit als een belangrijke beperkende randvoorwaarde voor nieuwe initiatieven.

In het kader van de genoemde ontwikkelingen heeft de RvT ook expliciet aandacht besteed aan de set van competenties die nodig is om de directie op al deze vlakken goed van advies te kunnen dienen. Daarbij kwam ook aan de orde of kennis van de Aziatische markt in de RvT aanwezig zou moeten zijn. De RvT heeft echter vooralsnog besloten dat indien nodig ad hoc expertise kan worden gezocht.

Ten slotte dient vermeld dat de RvT in zijn werkwijze dankbaar gebruik heeft gemaakt van de negen principes van Governance Code Cultuur. In de bijlage is vermeld op welke wijze dat is gebeurd.

Het is gepast om op deze plek een woord van dank uit te spreken aan alle medewerkers van het museum. Zonder hun inspanningen had 2015 nooit zo'n succesvol jaar voor het VGM kunnen zijn.

Raad van Toezicht Van Gogh Museum,
februari 2016

De negen principes van Governance Code Cultuur

(1) Het bestuur is verantwoordelijk voor het in acht nemen van de Governance Code Cultuur.

- De Raad van Toezicht (hierna: RvT) en de tweehoofdige directie van het Van Gogh Museum (hierna: VGM) passen de hernieuwde Governance Code Cultuur (hierna: Code) sinds 2013 toe en maken dit ook kenbaar in het jaarverslag en de jaarrekening.
- De algemeen directeur heeft ook input geleverd voor deze nieuwe code.
- De toepassing van de principes van deze code sluit aan bij de doelstelling, aard en omvang van het museum.
- De RvT heeft deze code in een raadsvergadering geagendeerd in 2013 en bekeken of er verbeteringen wenselijk waren.

(2) Het bestuur kiest het besturingsmodel van de organisatie bewust.

- Het VGM heeft sinds de verzelfstandiging van het museum in 1995 een RvT-model en handhaaft dit besturingsmodel bewust.
- De statuten van het VGM zijn in lijn met de code en behoeften derhalve ook geen statutenwijziging.

(3) Het bestuur is verantwoordelijk voor de organisatie. Het bestuur is in- en extern duidelijk over de taken, bevoegdheden en werkwijze.

- In 2014 is er een directiereglement opgesteld en goedgekeurd door de RvT.
- De directieleden vergaderen minimaal eenmaal per week, wat is voorbereid door de directiesecretaris.
- De directie vergadert eens in de twee weken met het managementteam. De besluiten worden vastgelegd door de directiesecretaris in de notulen en gepubliceerd op het intranet.
- De directie vergadert minimaal vier keer per jaar met de Ondernemingsraad.
- De directie vergadert minimaal vier keer per jaar met de RvT. In de statuten is vastgelegd welke besluiten er goedkeuring behoeven van de RvT. Deze besluiten worden door de secretaris vastgelegd in de notulen.
- Op de website van het museum worden de organisatiestructuur, samenstelling directie en management, samenstelling RvT, ANBI-status, strategisch plan, jaarrekening en jaarverslagen gepubliceerd.

(4) De Raad van Toezicht stelt rechtspositie en bezoldiging van het bestuur zorgvuldig vast en is hierover zo open mogelijk.

- De bezoldiging van beide directeuren hoeft niet te worden aangemeld volgens de richtlijnen van de Wet Normering Topinkomens. Beide directieleden hebben een contract voor onbepaalde tijd.
- Het bezoldigingsbeleid ten aanzien van de directie wordt gemeld op de website van het museum.
- De hoogte van de bezoldiging van de directie wordt gemeld in de jaarrekening.

(5) De Raad van Toezicht legt zijn taken, verantwoordelijkheden en werkwijze vast en handelt daarnaar.

- In 2014 is er een RvT-reglement opgesteld en goedgekeurd door de RvT.
- Een verslag van de activiteiten van de RvT maakt deel uit van het jaarverslag en de jaarrekening van het museum.
- De RvT vergadert minimaal vier keer per jaar plenair. De financiële commissie, de auditcommissie, komt vaker bijeen.

- In 2015 is, na de voltooiing van de bouw van de nieuwe entree, de bouwcommissie opgeheven.
- Een lid van de RvT woont vergaderingen met de Ondernemingsraad (hierna: OR) bij. Met ingang van 2016 is een van de leden van de RvT expliciet belast met de relatie met de medezeggenschapraad.
- De RvT heeft zichzelf in 2015 voor het eerst met externe ondersteuning geëvalueerd. De directie en de voorzitter van de or hebben daarbij ook input geleverd.
- De voorzitter van de RvT heeft met beide directieleden eenmaal per jaar een planningsgesprek, een *midterm* gesprek en een beoordelingsgesprek. Bij het beoordelingsgesprek werd in 2015 voor het eerst gebruikgemaakt van een 360 graden feedback instrument. Naast de RvT zelf, gaven de staf en de voorzitter van de OR input.
- De directieleden hebben naast de plenaire vergaderingen contact met de individuele leden die hen in voorkomende gevallen gevraagd en ongevraagd adviseren.

(6) De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling: hij waarborgt deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

Leden:

- *Trude Maas Brouwer (voorzitter)*
einde eerste termijn: 2012
einde tweede termijn: 09/2016
(competenties: link met politiek, link met zakelijke dienstverlening)
- *Peter Tieleman (voorzitter auditcommissie)*
einde eerste termijn: 2013
einde tweede termijn: 10/2017
(competenties: financiën, riskmanagement)
- *Gary Tinterow (lid Raad van Toezicht)*
einde eerste termijn: 01/2018
(competenties: museummanagement, contentexpert, fondsenwerving)
- *Joanne Kellermann (lid Raad van Toezicht)*
einde eerste termijn: 2014
einde tweede termijn: 05/2018
(competenties: recht, expert overheidsbestuur)
- *Hein van Beuningen (lid auditcommissie)*
einde eerste termijn: 11/2016
(competenties: financiën, strategie-ontwikkeling)
- *Jaap Winter (lid Raad van Toezicht)*
einde eerste termijn: 09/2019
(competenties: management publiekrechtelijke organisaties, link met universiteit, governance)
- Het schema van benoemingen van de leden wordt iedere raadsvergadering bij de stukken gevoegd.
- De RvT bestaat uit zes leden, statutair zijn zeven leden toegestaan. De zittingstermijn voor de leden is tweemaal een periode van vier jaar. Herbenoeming vindt plaats na overweging, waarbij gelet wordt op actuele omstandigheden en op de profielschets.
- Bij iedere nieuwe benoeming wordt de profielschets van de RvT besproken. Elk lid kan het beleid en de risico's op hoofdlijnen beoordelen en heeft daarnaast enkele specifieke deskundigheden en/of netwerken. Uitgangspunt is altijd 'waar het museum behoefte aan heeft'.
- Met ingang van 2016 zullen vacante posities in de RvT ook openbaar gemaakt worden.
- De profielschets en samenstelling van de RvT is ook te vinden op de website van het museum.

(7) De RvT geeft van tevoren aan welke inzet van de leden wordt verwacht en welke eventuele vergoeding daar tegenover staat.

- De leden ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden.
- Het VGM draagt zorg voor ondersteuning van de RvT, dit gebeurt door de directiesecretaris van het VGM.
- De voorzitter bereidt met de secretaris van de RvT de agenda voor, leidt de vergaderingen, zorgt voor juiste informatievoorziening en voor een zorgvuldige besluitvorming en ziet toe op het functioneren van de RvT.

(8) Toezichthouders en bestuurders vermijden elke vorm van belangenverstrengeling. De Raad van Toezicht ziet hier op toe.

- Het jaarverslag en de website van het museum vermelden de nevenfuncties van de directieleden, niet die van de RvT-leden. In voorkomende gevallen raadplegen leden van de RvT de voorzitter.
- De directieleden raadplegen de voorzitter van de RvT bij het aangaan van nevenfuncties.
- Ieder lid heeft een onafhankelijke en kritische bijdrage aan de besluitvorming. De RvT heeft zich vergewist van de onafhankelijkheid van zijn leden. De RvT is ingevolge de statuten en het RvT-reglement verantwoordelijk over hoe de instelling met tegenstrijdige belangen omgaat.

(9) Het bestuur is verantwoordelijk voor financieel beleid en risicobeheer door sluitende interne procedures en externe controle.

- De directie en het hoofd Kwaliteit & Business Control zijn verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening, begroting en maandelijkse financiële rapportages. De auditcommissie van de RvT ziet in eerste instantie toe dat dit volgens de afgesproken normen gebeurt.
- Na voorbespreking in de auditcommissie wordt dit plenair in de raadsvergadering besproken en indien nodig goedgekeurd.
- De RvT heeft in 2015 na advies van de directie de externe accountant Mazars benoemd.
- Met de accountant worden de jaarrekening en andere financiële aspecten besproken. Deze worden vastgelegd in de managementrapportage waarbij de directeur commentaar levert op de bevindingen.